

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	- 3 มิ.ย. 2556	43	15584	5

มรดกกล้วยงา

รูกษากับเคสสถาน (5)

ลักษณะไม้สามงกล

การคัดเลือกไม้ตำราวัดป่าเหมือด ท่านให้พิจารณาจากลักษณะ ซึ่งต้องเลือกไม้ที่มีลักษณะพึงปรารถนา ไม้ที่เป็นอัมปลงค ดังที่ปรากฏในตำราว่า “ที่นี้จักงาด้วยไม้เสามงกลก่อนเกล้าใหญ่ปลายน้อยชื่อนางนัง อยู่ดีมีสุข มีลาภะตัก ทำลาภใหญ่เกล้าเกียวปลายเกียวชื่อนางนัง บัดแล คั้นว่าสิงกันเสมอชื่อนางปุริสวาโส อยู่ดีมีลาภ อายุหมื่นยืนตัก ฝิดเกล้าน้อยปลายน้อย ชื่อนางยักขินวาโส เทาดีมีเสื่ออยู่แล” ความว่า

- ไม้สามงกลถึงสามงกลก่อน
- โคนใหญ่ปลายเล็ก ชื่อว่า “นางนัง” เสาลักษณะนี้จะทำให้อยู่ดีมีสุข มีลาภ
- กลางใหญ่ โคนเล็ก ปลายเล็ก ชื่อว่า “นางนัง” เป็นลักษณะไม้ไม่ดี
- ลักษณะสลายเสมอกันตลอด ชื่อว่า “ปุริสวาโส” เสาลักษณะนี้จะทำให้อยู่ดีมีสุข มีลาภ และมีอายุยืนยาว
- โคนเล็ก ปลายเล็ก ชื่อว่า “ยักขินวาโส” เหมาะสำหรับเป็นเสาหอผีเสื้อ (อารักษ์) มากกว่า

อิริธฺวํ อธิษฺฐํ อธิษฺฐํ อธิษฺฐํ อธิษฺฐํ อธิษฺฐํ อธิษฺฐํ อธิษฺฐํ อธิษฺฐํ อธิษฺฐํ
อธิษฺฐํ อธิษฺฐํ อธิษฺฐํ อธิษฺฐํ อธิษฺฐํ อธิษฺฐํ อธิษฺฐํ อธิษฺฐํ อธิษฺฐํ
อธิษฺฐํ อธิษฺฐํ อธิษฺฐํ อธิษฺฐํ อธิษฺฐํ อธิษฺฐํ อธิษฺฐํ อธิษฺฐํ อธิษฺฐํ
อธิษฺฐํ อธิษฺฐํ อธิษฺฐํ อธิษฺฐํ อธิษฺฐํ อธิษฺฐํ อธิษฺฐํ อธิษฺฐํ อธิษฺฐํ

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	- 3 มิ.ย. 2556	43	15584	5

ช่วงเวลาตัดไม้

“เมื่อจักแรกเอาไม้เรือนั้น ทือเอาตั้งเดือนเจียง ยี่ 3 4 5 6 เทอะ ดินักแล” ความนี้แปลตามที่ปรากฏคือ แรกเริ่มไปเอาไม้มาสร้างบ้านเรือน ให้เอาตั้งแต่เดือนอ้ายเดือนยี่ 3 4 5 6 แต่ในความเป็นจริง ชาวล้านนาับเดือนเร็วกว่าภาคอื่นไป 2 เดือน คำแปลต้องเลื่อนเดือนเป็นเดือน 11 12 อ้าย ยี่ 3 และ 4

เมื่อจักปล้ำเสานั้น ทือมีข้าวตอก ดอกไม้ เทียน หนัก พลุ กล้วย อ้อย ลูกส้ม ของหวาน ปูชาท้าวทั้งสี่และนางธณิ แลเทวดา อันรักษาต้นไม้ แล้วราธนาทือหนี หวายหน้าไปหนวันออก แล้วสวาทธิยายมนต์บทนี้ว่า โอม ประราโส นะตายะ สิพยา นะมะ ดังนี้ 7 ที แล้วปล้ำเทอะ”

พิธีตัดโค่น

ก่อนที่จะตัดโค่นต้นไม้ ตำรากล่าวว่า “เมื่อจักปล้ำเสานั้น ทือมีข้าวตอก ดอกไม้ เทียน หนัก พลุ กล้วย อ้อย ผลไม้ ขนม จากนั้นจึงจัดเตรียมเครื่องบูชา ดังกล่าวกระทำการบวงสรวงรุกขเทวดาที่รักษาต้นไม้ นั้น แล้วอัญเชิญท่านไปสถิตต้นไม้ต้นอื่น จากนั้นจึงหันหน้าไปทิศตะวันออกพร้อมสาธยายมนต์ “โอม ประราโส นะตายะ สิพยา นะมะฯ” จำนวน 7 คาบ แล้วจึงลงตัด

เมื่อจะโค่นต้นไม้ที่จะเอามาทำเป็นเสานั้น ให้ปูชาท้าวทั้งสี่และพระแม่ธรณี ด้วย ข้าวตอกดอกไม้ เทียน หนัก พลุ กล้วย อ้อย ผลไม้ ขนม จากนั้นจึงจัดเตรียมเครื่องบูชา ดังกล่าวกระทำการบวงสรวงรุกขเทวดาที่รักษาต้นไม้ นั้น แล้วอัญเชิญท่านไปสถิตต้นไม้ต้นอื่น จากนั้นจึงหันหน้าไปทิศตะวันออกพร้อมสาธยายมนต์ “โอม ประราโส นะตายะ สิพยา นะมะฯ” จำนวน 7 คาบ แล้วจึงลงตัด

(อ่านต่อวันจันทร์หน้า)

สนั่น ธรรมธิ

สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

(ภาพประกอบโดย ศุภฤกษ์ กุลสุ)